جامعه فردا
روزنامه صبح ایران
دوشنبه ۱۱ دی ۱۳۹۶
سال اول، شماره ۵۱
economic@Jameefarda.com
اقتصاد فردا
JAME-E-FARDA NEWSPAPER

## در سال ۹۷ چقدر باید حقوق بگیریم؟

**ایسنا:** در پنجمین ارزیابی سراسری حقوق و دستمزد، همه شاغلان تمام وقت گروه‌های شغلی مختلف کشور می‌توانند با وارد کردن اطلاعات شغلی خود از میزان حقوقی که باید سال آینده دریافت کنند آگاه شوند. آسیه حاتمی در کنفرانس ارزیابی حقوق و دستمزد، با بیان این مطلب از انتشار نتایج این ارزیابی تا پایان سال‌جاری در قالب گزارش حقوق و دستمزد ۱۳۹۶ خبر داد و افزود: گزارش حقوق و دستمزد تنها مرجع آگاهی از حقوق و دستمزدها در کشور است. اقبال همه کارفرمایان، کارجویان و شاغلان به انتشار این گزارش باعث شده تا تنها در سال گذشته بیش از ۱۰۰ هزار نفر در ۲۸ گروه شغلی مختلف در این ارزیابی شرکت کنند. او گفت: مطالعه این گزارش به شاغلان کمک می‌کند تا در آینده حقوق منصفانه‌ای دریافت کنند و به مدیران شرکت‌ها و سازمان‌ها امکان می‌دهد با آگاهی از میزان رایج پرداختی‌ها در بازار کار برنامه‌ریزی مالی مناسبی برای آینده داشته باشند. این کارآفرین نمونه کشوری در ادامه با اشاره به رشد چشمگیر کسب‌وکارهای آنلاین در جهان، افزایش قابل توجه ضریب نفوذ اینترنت در کشور در سال‌های اخیر و وجود چهار میلیون دانشجو در مقاطع مختلف تحصیلی در کشور را ظرفیتی بزرگ برای استفاده از ابزارهای نوین جهت زدودن بیکاری دانست و گفت: برای حل معضل بیکاری می‌توان تمهیدات مختلفی اندیشید، یکی از این تمهیدات استفاده از ظرفیت‌های فضای آنلاین است. استفاده از فضای آنلاین برای پیدا کردن نیروهای مناسب، فرآیند استخدام برای کارفرمایان را آسان‌تر، سریع‌تر و کم هزینه‌تر می‌کند و به شکل دقیق‌تری منجر به تحقق شایسته‌سالاری در کشور می‌شود. او همچنین ایجاد رزومه توسط افراد جویای کار در سایت‌های استخدامی را راهی مناسب برای به نمایش گذاشتن توانایی‌ها، سوابق و مهارت‌ها دانست و اضافه کرد: کارجویان در فضای آنلاین بدون پرداخت هزینه می‌توانند تنها با یک کلیک به چند موقعیت شغلی مناسب دست پیدا کنند.

خبر

تصویب کلیات لایحه بودجه ۹۷ در کمیسیون تلفیق

## نیاز ۵۰۰ هزار میلیارد تومانی برای تکمیل ۷۱ هزار پروژه نیمه تمام

**خانه ملت:** سخنگوی کمیسیون تلفیق از تصویب کلیات لایحه بودجه سال ۹۷ در کمیسیون تلفیق خبر داد.

یوسف‌نژاد با اشاره به نقطه نظرات مخالفان کلیات لایحه بودجه سال ۹۷ یادآور شد: توجه به واقعیت اشتغال، بیکاری، تولید، صندوق بازنشستگی، یارانه‌ها، قیمت حامل‌های انرژی و توجه به بازنشستگان فولاد از جمله مباحث مطرح توسط مخالفان لایحه بودجه سال ۹۷ بود.

سخنگوی کمیسیون تلفیق بودجه سال ۹۷ افزود: انضباط مالی در بودجه ۹۷، شفافیت بودجه، تمرکززدایی، صرفه‌جویی در هزینه‌های غیرضروری و واقعی شدن هزینه‌ها، کاهش ردیف‌ها در بودجه که از ۳۳۷ ردیف از بودجه سال ۹۶ به ۱۳۸ ردیف در بودجه سال ۹۷ کاهش یافته است از جمله مباحث مطرح شده توسط موافقان لایحه بودجه سال ۹۷ بود.

نماینده مردم ساری و میاندورود در مجلس شورای اسلامی کاهش اعتبارات متفرقه از ۲۰ درصد به ۱۱,۸ درصد، استفاده از بازار سرمایه و بخش خصوصی در تولید و اشتغال، توجه به آب، محیط زیست، حمل‌ونقل ریلی و بافت فرسوده را از جمله مباحث دیگر توسط موافقان به‌عنوان نقاط مثبت بودجه برشمرد.

**۷۱ هزار پروژه عمرانی نیمه کاره در کشور وجود دارد**

سخنگوی کمیسیون تلفیق بودجه سال ۹۷ با بیان اینکه بررسی بودجه سال ۹۷ در کمیسیون تلفیق حدود ۳ هفته زمان می‌برد، افزود: آنچه در دیدگاه‌های نمایندگان دولت مشهود بود منابع محدود در اختیار دولت است؛ همچنین واقعیت‌هایی در جامعه همانند بیکاری، اشتغال و بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی وجود دارد که تخصیص این منابع بسیار مهم است و از این منابع محدود باید برای صرف نیازهای جاری و عمرانی استفاده شود.

این نماینده مردم در مجلس دهم با بیان اینکه ۷۱ هزار پروژه عمرانی نیمه‌کاره در کشور وجود دارد، ادامه داد: در حال حاضر ۶۰ هزار میلیارد تومان منابع وجود دارد؛ در حالی که تکمیل ۷۱ هزار پروژه عمرانی به ۵۰۰ هزار میلیارد تومان نیازمند است، لذا کمیسیون تلفیق تلاش می‌کند که بهترین تصمیم را در بخش‌های مختلف پس از شنیدن دیدگاه‌ها اخذ کند.

**مؤثرترین تخصیص منبع به یک پروژه ارائه می‌شود**

او تصریح کرد: مهم‌ترین وظیفه‌ای که بر عهده کمیسیون تلفیق قرار داده شده، این بوده است که مؤثرترین تخصیص منبع به یک پروژه ارائه شود و هرگونه تصمیمی که از جانب کمیسیون تلفیق گرفته می‌شود در راستای منافع عمومی مردم به‌ویژه کم درآمدهاست.

یوسف‌نژاد افزود: کمیسیون تلفیق هر یک ریال درآمدی که دولت از جامعه به‌ویژه قشر کم درآمد دریافت می‌کند با دقت، ظرافت و براساس منطق تصمیم‌گیری می‌کند و همچنین بحث هزینه کرد درآمدها براساس منطق و یک تصمیم جمعی به بهترین وضع به‌گونه‌ای که به رفاه، منافع و مصلحت بینجامد تصمیم‌گیری می‌کند.

**هدف کمیسیون تلفیق این است که فشار بر قشر متوسط و کم‌درآمد کمتر شود**

سخنگوی کمیسیون تلفیق بودجه سال ۹۷ با بیان اینکه در تصمیم‌گیری از هرگونه تصمیمات احساسی، بخشی و منطقه‌ای باید خودداری شود، ادامه داد: نمایندگان ملت تلاش می‌کنند به‌گونه‌ای تصمیم‌گیری کنند که قشرهای کم‌درآمد و متوسط جامعه آسیب نبینند مثلا درباره مالیاتی که حدود ۱۲۸ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده، تلاش بر این است که براساس کوشش مالیاتی و شناخت پایه‌های مالیاتی جدید با شناسایی افرادی که فرار مالیاتی دارند و آنهایی که مالیات نمی‌پردازند این رقم تحقق یابد و هدف و انگیزه کمیسیون این است که فشار بر قشر متوسط و کم‌درآمد کمتر شود.

نماینده مردم ساری و میاندرود در مجلس شورای اسلامی یادآور شد: دیدگاه‌ها و نقطه نظرات کارشناسان، مراکز علمی، اقتصاددانان و افرادی که نسبت به بودجه اظهارنظر کرده‌اند و حتی نگرانی‌هایی که جامعه در بعد اشتغال و تولید دارد مدنظر دقیق قرار می‌گیرد و بهترین و واقع بینانه‌ترین بودجه به‌صورت حکم کمیسیون تلفیق به صحن علنی ارائه می‌شود.

گزارش

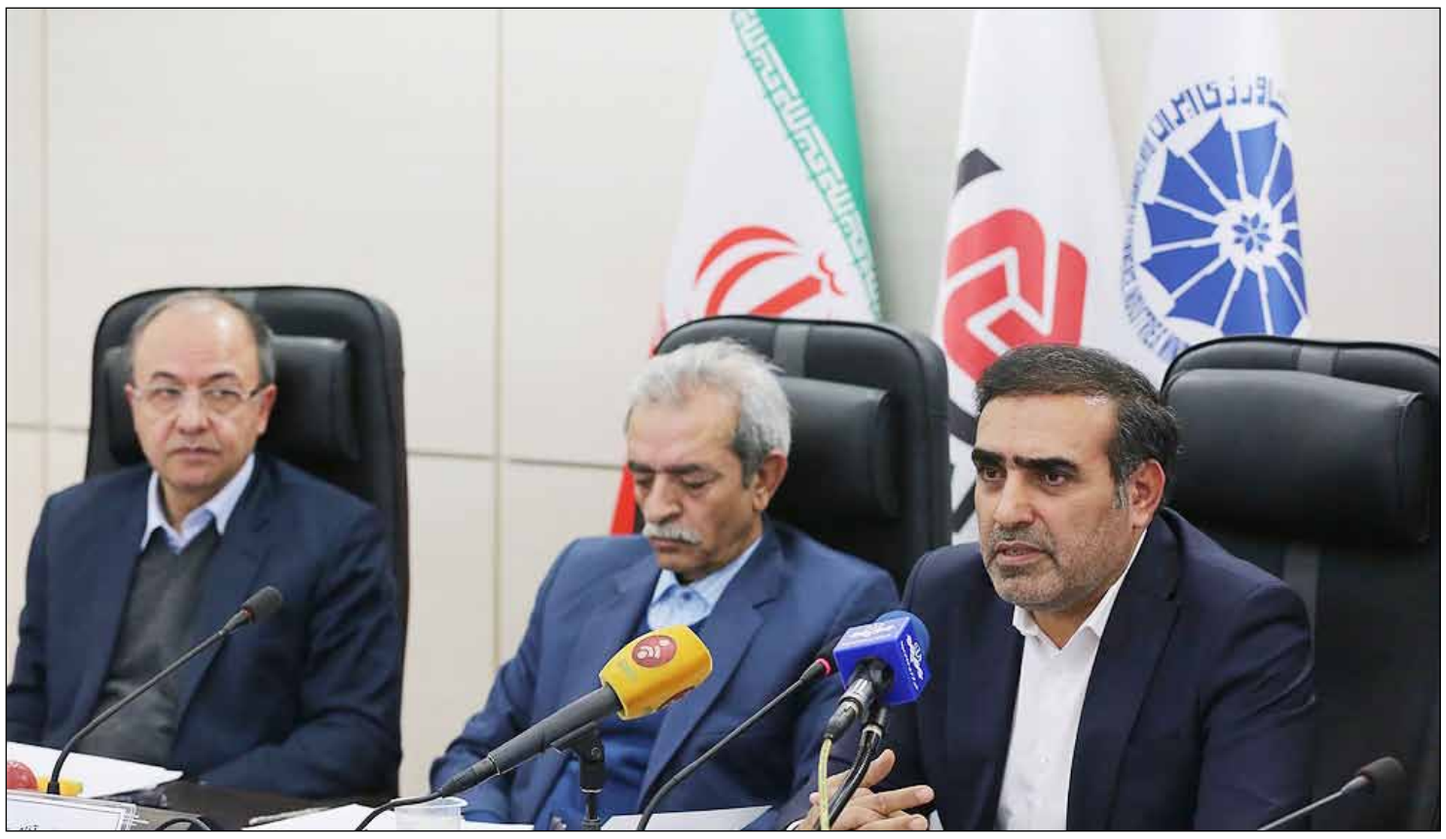

عکس: آرزو بیات/ آنا

رؤسای اتاق بازرگانی ایران، اصناف و تعاون به رئیس مجلس نامه نوشتند

# چرا دولت از نهادهای غیر شفاف مالیات نمی‌گیرد؟

**جامعه فردا:** فعالان اقتصادی بخش خصوصی با ارسال نامه‌ای به رئیس مجلس، دیدگاه‌های این بخش در مورد لایحه بودجه سال آینده را به گوش نمایندگان مجلس رساندند. نامه‌ای که غلامحسین شافعی، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، علی فاضلی رئیس اتاق اصناف ایران و بهمن عبدالهی رئیس اتاق تعاون ایران به نمایندگی از بخش خصوصی برای علی لاریجانی فرستادند تا شاید، بالاخره دیدگاه‌های این بخش در سند دخل و خرج سالانه کشور که هر ساله نادیده گرفته می‌شود، اینبار شنیده شده و راهی برای بروز در این سند پیدا کند.

در این نامه که توسط اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران منتشر شد، آمده است که «در کشور ما دولت بازیگر اصلی اقتصاد است که نقش قابل توجه و تعیین کننده‌ای در این عرصه ایفا می‌کند و همه ساله در اواخر ماه آذر، با ارائه لایحه بودجه، این اثرگذاری بیش از پیش رخ می‌نمایاند. بودجه مهم‌ترین سند مالی دولت و در واقع یک سند برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت است که جهت‌گیری‌های یک‌ساله را روشن می‌سازد و شاخصی برای سنجش توانایی‌های دولت در تجهیز و تخصیص منابع برای اجرای مأموریت‌هایش است. بودجه به‌عنوان برنامه کوتاه‌مدت و ابزار اجرایی برنامه‌های توسعه است. به‌همین جهت همراستایی بودجه‌های سالانه با برنامه‌های توسعه الزامی است. تعارض بین برنامه‌های توسعه و بودجه‌های سالانه، مانع تحقق اهداف میان مدت برنامه‌های توسعه می‌شود.

بنابراین اگرچه سند بودجه تنها برای یک‌سال تهیه می‌شود، اما تأثیرات آن تا چند سال ادامه دارد و از این رو توجه به وضعیت بودجه‌ریزی و مشکلات و تاثیرات آن بر شاخص‌های اقتصادی به‌عنوان مهم‌ترین سیاست مالی دولت، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

نگاهی به بودجه‌های سالانه طی دهه‌های اخیر، مشکلاتی بنیادین را برایمان آشکار می‌کند که هرساله شاهد تکرار آنها هستیم و راهکاری برای حل و فصل آنها ارائه نمی‌شود و لایحه بودجه سال ۹۷ نیز از این قاعده مستثنا نبوده است. مجموعه زیر خلاصه‌ای از این موارد است که اتاق‌های بازرگانی، اصناف و تعاون احصا کرده و به استحضار می‌رسد:

نگاه غالب در تدوین بودجه در کشور به‌گونه‌ای است که به حجیم شدن دولت و تنگ کردن فضا برای بخش خصوصی می‌انجامد. در لایحه بودجه ۹۷، بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت، حدود ۶۸ درصد از بودجه کل کشور را تشکیل می‌دهند که با روح سیاست‌های اصل ۴۴ و خصوصی‌سازی مغایر است.

بودجه‌ریزی در کشور از لحاظ منطق بودجه‌ریزی به شیوه‌ای معکوس صورت می‌گیرد و بدون توجه به اصل تقدم منابع بر مصارف، همواره دولت‌ها ابتدا مصارف خود را برآورد کرده و براساس آن به‌دنبال منابع درآمدی بوده‌اند. در حالی که الزامی است براساس منابع درآمدی قابل حصول و پایدار، مصارف بودجه تنظیم شود تا دولت با کسری‌های غیرمتعارف مواجه نشود. این نحوه بودجه‌ریزی، وابستگی شدید به قیمت و میزان فروش نفت، پیش‌بینی‌های غیرواقعی از درآمدها و وابستگی بودجه به نرخ ارز را همواره در پی داشته است.

به‌عنوان شاهدی بر این مدعا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ می‌توان به منابع و مصارف معادل ۳۶۸ هزار میلیارد تومان اشاره کرد که نسبت به رقم ۳۴۶ هزار میلیارد تومان، بودجه مصوب سال ۱۳۹۶، حدود ۶,۱ درصد رشد نشان می‌دهد. این در حالی است که در نیمه نخست سال‌جاری تنها ۶۳ درصد از بودجه پیش‌بینی شده برای ۶ ماه اول سال ۱۳۹۶ تحقق یافته است. روال دولت‌های مختلف نیز برای تأمین این کسری، عدم تخصیص بودجه طرح‌های عمرانی، استقراض از سیستم بانکی، عدم پرداخت طلب صندوق‌های بازنشستگی انتشار اوراق عهدزای خزانه و اقداماتی از این قبیل بوده که اقتصاد کشور را با مخاطرات گوناگونی مواجه کرده است.

ایجاد تعادل میان درآمدها و هزینه‌ها در بودجه‌ریزی، بدون چابک‌سازی دولت محقق نخواهد شد. به‌رغم تأکید ماده (۲۸) قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر کاهش حجم، اندازه و ساختار مجموع دستگاه‌های اجرایی به استثنای مدارس دولتی حداقل به میزان ۱۵ درصد، که در پایان سال دوم برنامه باید حداقل به میزان ۵ درصد نسبت به وضع موجود کاهش یابد، هیچ اقدام عملی در این زمینه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ مشاهده نمی‌شود و حتی شاهد افزایش هزینه‌های دولت در این بخش به میزان ۱۰ درصد هستیم.

طی یک دهه اخیر سهم نفت در بودجه به‌طور متوسط حدود ۳۵ درصد بوده که با توجه به تاثیرپذیری درآمدهای نفتی از متغیرهای خارجی، این میزان سهم به‌شدت مالیه دولت و شرایط اقتصادی را طی این سال‌ها با نوسان همراه ساخته است. وابستگی بودجه به نفت و نوسانات جهانی قیمت نفت، همواره باعث شکنندگی اقتصاد کشور شده است. اغلب سال‌هایی که شاهد رشد درآمدها بوده‌ایم، مخارج دولت به صورت غیرمتعارفی افزایش یافته و سال‌هایی که درآمدهای نفتی کمتر از میزان قابل انتظار بوده، با کسری‌های چشمگیر مواجه شده‌ایم. این مسئله عدم ثبات و گاهاً نااطمینانی را در فضای اقتصاد کلان طی این سال‌ها ایجاد کرده و انگیزه برای سرمایه‌گذاری توسعه گرا مطابق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری توسط بخش خصوصی را به‌شدت کاهش داده است. فعالان اقتصادی نیز به‌خوبی آموخته‌اند که در شرایط عدم اطمینان و ابهام بهترین کسب‌وکار، ورود به فعالیت‌های زودبازده، پربازده و کم ریسک است که متاسفانه این نوع فعالیت‌ها نسبتی با بخش‌های مولد اقتصاد ندارند. از این‌رو برای حل این معضل، دولت موظف به بستن کمربندها در راستای کاهش هزینه‌های غیرضروری و لزوم انضباط مالی براساس برنامه‌ای منظم است. همچنین جایگزین کردن منابع درآمدی پایدار، باثبات و قابل تحقق برای پوشش هزینه‌ها به جای نفت باید در دستور کار دولت قرار گیرد.

صندوق توسعه ملی راهکاری بوده است که با هدف تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز، میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده از منابع نفت و گاز و فرآورده‌های نفتی تشکیل شده است. براساس بند (ب) ماده (۷) قانون برنامه ششم توسعه، سهم صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت، میعانات گازی و خالص صادرات گاز در سال اول اجرای قانون برنامه سی‌درصد(۳۰٪) تعیین شده است که سالانه حداقل دو واحددرصد به این سهم اضافه می‌شود. به‌رغم آنکه در تبصره (۱) لایحه بودجه سال ۱۳۹۷، سهم صندوق توسعه ملی ۳۲ درصد تعیین شده است، اما در بندهای متعدد برای منابع صندوق تصمیم‌گیری شده است.

نرخ ارز و تعیین تکلیف آن در بودجه نیز همواره براساس نیازهای بودجه‌ای دولت‌ها مشخص شده است. این مسئله باعث عدم پیش‌بینی‌پذیری سیاست‌های ارزی برای فعالان اقتصادی شده است. در واقع دولت‌ها براساس اینکه چه میزان در سال آتی هزینه دارند و چه میزان نفت می‌توانند طی یکسال به‌فروش برسانند، نرخ ارز را تعیین می‌کنند تا هزینه‌ها و درآمدها با هم تراز شوند. دولت موظف است برای جلوگیری از ابهام در فضای کسب‌وکار، از این روش تعیین نرخ ارز جلوگیری کند. نرخ ارز باید براساس سیاست‌های پولی و نه براساس وضعیت مالیه دولت تعیین شود.

یکی از منابع درآمدی پایدار برای دولت می‌تواند حذف معافیت‌های مالیاتی برای بسیاری از فعالیت‌ها و نهادهایی باشد که به دلایل مختلفی نظیر عدم شفافیت یا برخورداری از رانت، از پرداخت سهم مالیاتی خود سر باز می‌زنند و همه فشار مالیاتی را به بخش‌هایی که به‌طور شفاف در اقتصاد عمل می‌کنند، نظیر تولیدکننده‌ها وارد می‌سازند. از طرفی دولت توجه کافی به وضعیت رونق یا رکود اقتصاد ندارد و برای تامین درآمد خود، حتی در دوران رکود، این فشار را برای بخش‌های مولد کاهش نمی‌دهد. چنانچه در لایحه بودجه ۹۷ نیز شاهد رشد حدود ۱۵ درصدی درآمدهای مالیاتی نسبت به بودجه سال ۹۶ هستیم. این در حالی است که عملکرد ۶ ماهه سال ۱۳۹۶ نشان می‌دهد که تنها حدود ۷۴ درصد از این درآمدها محقق شده است.

افزایش مالیات‌ها بدون گسترده شدن پایه‌های مالیاتی و عدم شناسایی فعالیت‌هایی که از شفافیت برخوردار نیستند، می‌تواند در دوره رکود فشار مضاعف به بخش‌های تولیدی وارد آورد. تسریع در استقرار سیستم جامع مالیاتی می‌تواند ضمن جلوگیری از فرار مالیاتی، نسبت به اجرای قوانین مالیاتی و اخذ مالیات عادلانه، مطابق قانون و مقررات، زمینه‌های لازم را فراهم کند. همچنین باید از رفتارهای تبعیض‌آمیز بین فعالیت‌ها و نهادها در پرداخت مالیات به‌ویژه مالیات بر ارزش افزوده پرهیز شود و با شفاف‌سازی درآمدهای همه فعالیت‌ها و ارگان‌ها، کل جامعه در تامین درآمدهای مالیاتی دولت سهیم باشند. در نهایت مالیات بر مجموع درآمد راهکاری است که می‌تواند افرادی را که به طرق مختلف و از راه‌های غیرمولد کسب درآمد می‌کنند، وادار به پرداخت مالیات کند.

دولت‌ها زمانی که با کسری بودجه مواجه می‌شوند، هزینه‌های عمرانی را فدای هزینه‌های جاری می‌کنند. براساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، در ۱۹ سال گذشته معادل ۹۷ درصد از اعتبارات جاری سالانه محقق شده در حالی که از اعتبارات عمرانی تنها حدود ۶۹ درصد تحقق یافته است. این امر نشانگر آن است که از نظر دولت‌های مختلف همواره پرداخت هزینه‌های جاری بر پرداخت‌های هزینه عمرانی اولویت دارد که نتیجه این رویکرد، طولانی شدن مدت زمان اجرا و افزایش قیمت تمام شده طرح‌های عمرانی حداقل به میزان ۲ تا ۳ برابر برآوردهای اولیه می‌باشد انتظار می‌رفت که در لایحه پیشنهادی بودجه سال آینده در این رابطه بازنگری اساسی به‌عمل آید که این اقدام صورت نگرفته است. بودجه عمرانی در لایحه سال ۹۷ با کاهش ۱۵ درصدی مواجه شده است که تحقق همین رقم نیز با توجه به کسری بودجه‌ای که برای سال آتی پیش‌بینی می‌شود، چندان قطعی نیست.

از پیشنهاد می‌شود در شرایطی که دولت با تنگنای مالی مواجه می‌شود به جای برداشت از محل پروژه‌های عمرانی، اصلاحیه بودجه ارائه کند تا هم عملکردها شفاف باشد و هم امور عمرانی فدای هزینه‌های جاری نشود. از طرف دیگر در تصویب طرح‌های عمرانی باید فارغ از رویکردهای سیاسی، طرح‌هایی که برای فعالیت و حضور فعالان اقتصادی اولویت دارد، مد نظر قرار گیرد. و از تصویب طرح‌هایی با انگیزه‌های سیاسی و رانتی بدون توجه به نیاز کشور جدا خودداری شود.

با عنایت به مواضع اعلام شده از سوی دولت در رابطه با صادرات غیرنفتی انتظار می‌رفت که اعتبار لازم برای پرداخت تعهدات سال‌های گذشته دولت از بابت جوایز صادراتی و همچنین اعطای کمک‌های جدید به صادرات، در لایحه بودجه سال ۹۷ پیش‌بینی گردد که ردیف بودجه مرتبط با مشوق‌های صادراتی در این لایحه مشاهده نمی‌شود.

طی سال‌های اخیر شاهد آن بودیم که دولت برای پوشش هزینه‌های غیرمتعارف خود و در راستای تراز کردن سند بودجه، منابعی را از محل انتشار اوراق مشارکت و اسناد خزانه، بیش از توان خود، در نظر گرفته که خطر عدم توازن وضع مالی دولت در سال‌های آتی را در پی دارد و بحران بدهی را برای دولت‌های آینده در پی خواهد داشت.

در قانون بودجه سال ۹۷ کشور مقرر شده است که حداقل معادل ۸۳ هزار میلیارد تومان از طریق استقراض از بازار سرمایه (صدور اوراق مشارکت، صکوک و اوراق خزانه)، تامین و مورد استفاده دولت، شرکت‌های دولتی و سایر بخش‌ها قرار گیرد. با توجه به پایین بودن ظرفیت بازار سرمایه در تامین منابع مالی، در حال حاضر، به هر میزان که دولت اتکای خود را در تامین منابع مالی مورد نیاز به این بازار افزایش دهد به همان میزان، عرصه، برای تامین مالی مورد نیاز بخش خصوصی و تعاونی تنگ‌تر خواهد شد. این در حالی است که بخشی از منابع مالی تامین شده از این طریق به مصرف هزینه‌های جاری دولت می‌رسد. به‌طور مثال در سال ۹۶ و ۹۷، بازپرداخت بخشی از بدهی‌های سال‌های گذشته نیز، از طریق انتشار مجدد اوراق بدهی یاد شده صورت گرفته و ادامه این وضعیت، باعث افزایش روزافزون بدهی‌ها و بغرنج‌تر شدن وضعیت مالی دولت می‌شود که باید از این امر اجتناب شود.

از طرف دیگر به‌دلیل حجم بالای اوراق منتشره و رقابت بین بانک‌ها و بازار بدهی جهت جذب سپرده‌های مردم، این پتانسیل وجود دارد که نبرد قیمتی شکل گیرد که به‌رغم کاهش نرخ تورم، مانع از کاهش نرخ سود بانکی شود؛ اتفاقی که در سال‌جاری نیز شاهد آن بوده‌ایم. لذا دولت باید در استفاده از این ابزار برای تأمین مالی، تمام جوانب امر را مدنظر قرار دهد و سیاست بهینه را اتخاذ کند.

دولت در حال حاضر یکی از بزرگ‌ترین بدهکاران کشور است. بدهی‌های دولت به شبکه بانکی، صندوق تأمین اجتماعی و بخش‌های غیردولتی از عمده‌ترین مواردی است که فضای کسب‌وکار را متأثر ساخته است و در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ نیز نشانی از عزم دولت برای حل این مشکلات مشاهده نمی‌شود.

یکی از نکات حائز اهمیت در واگذاری شرکت‌ها و طرح‌های سرمایه‌گذاری به بخش خصوصی یا تعاونی، موضوع واگذاری به اشخاصی است که از اهلیت فنی، تخصصی و صلاحیت‌های مدیریتی و اجرایی لازم برخوردار باشند. این موضوعی است که متاسفانه همواره از آن غفلت شده، در حالی که باید در تمام واگذاری‌ها به‌عنوان شرط اصلی مورد توجه قرار گیرد و بجاست که در لایحه بودجه ۹۷ کشور مدنظر قرار گیرد.

در تبصره ۳ بودجه سال ۹۶ سقف تامین مالی خارجی (فاینانس) برای طرح‌ها، علاوه بر باقیمانده سال‌های، قبل معادل ۵۰ میلیارد دلار در نظر گرفته شده است. در همین تبصره در لایحه بودجه ۹۷ نیز علاوه بر باقیمانده سهمیه سال قبل، معادل ۳۰ میلیارد دلار پیشنهاد شده است. با توجه به اینکه این روش نحوه تامین مالی، هزینه و ریسک بالایی برای کشور به همراه دارد، نحوه بازپرداخت آن موجب نگرانی بخش خصوصی و تعاونی است. به علاوه باید متذکر شد که تامین مالی فاینانس تقریبا در انحصار بخش دولتی است و هر زمان هیأت وزیران روی تامین مالی خارجی یک پروژه ملی به توافق رسیده‌اند، آن را به تصویب رسانده و فاینانس خارجی تنها به یافتن یک تامین‌کننده خارجی معتبر محدود بوده است. دولت با پشتوانه‌ای که از بیت‌المال دارد و با یک ضمانتنامه امضا شده توسط وزیر متولی پروژه، در هر شرایطی سرمایه طرف خارجی را تضمین می‌کند، اما این کار و تامین وثایق مورد نیاز بانک‌ها توسط بخش خصوصی و تعاونی به سادگی امکان‌پذیر نیست و بخش‌های غیردولتی از استفاده از این امکان محروم شده‌اند، بنابراین لازم است در مورد راه حل‌های این موضوع در بودجه ۹۷ تمهیداتی اندیشیده شود.

اصلاح ساختار و نظام توزیع به‌عنوان حلقه مهم از زنجیره ارزش تولید در فرآیند تأمین تا توزیع از ضروریات مهم کشور در مدیریت قیمت تمام شده کالاها تلقی می‌شود و به‌منظور حصول به اقتصاد، با رویکرد درون‌زا و برون‌نگر برای حمایت از تولیدات داخلی و نیز رقابتی کردن کالاها جهت صادرات، لحاظ کردن تبصره‌ای در بودجه سال ۹۷ در جهت اصلاح ساختار و سامان‌دهی نظام توزیع، از ضروریات مورد نظر اتاق‌ها است.

> پیشنهاد می‌شود در شرایطی که دولت با تنگنای مالی مواجه می‌شود به جای برداشت از محل پروژه‌های عمرانی، اصلاحیه بودجه ارائه کند تا هم عملکردها شفاف باشد و هم امور عمرانی فدای هزینه‌های جاری نشود. از طرف دیگر در تصویب طرح‌های عمرانی باید فارغ از رویکردهای سیاسی، طرح‌هایی که برای فعالیت و حضور فعالان اقتصادی اولویت دارد، مد نظر قرار گیرد

> دولت در حال حاضر یکی از بزرگ‌ترین بدهکاران کشور است. بدهی‌های دولت به شبکه بانکی، صندوق تأمین اجتماعی و بخش‌های غیردولتی از عمده‌ترین مواردی است که فضای کسب‌وکار را متأثر ساخته است و در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ نیز نشانی از عزم دولت برای حل این مشکلات مشاهده نمی‌شود

> دولت‌ها زمانی که با کسری بودجه مواجه می‌شوند، هزینه‌های عمرانی را فدای هزینه‌های جاری می‌کنند. در ۱۹ سال گذشته معادل ۹۷ درصد از اعتبارات جاری سالانه محقق شده در حالی که از اعتبارات عمرانی تنها حدود ۶۹ درصد تحقق یافته؛ این نشان می‌دهد پرداخت هزینه‌های جاری بر پرداخت‌های عمرانی اولویت دارد